

14. Όταν λέμε πάντα την αλήθεια

- *Καθημερινά ερχόμαστε αντιμέτωποι με το ψέμα*
- *Το ψέμα κλονίζει την εμπιστοσύνη και δυσχεραίνει τις σχέσεις των ανθρώπων*
- *Η ειλικρίνεια, η ανάληψη ευθυνών, η αξιοπιστία και η αποφυγή του όρκου είναι χαρακτηριστικά των δυνατών ανθρώπων και των πραγματικών χριστιανών*

*Ο Χριστός διδάσκει
την αξία
της ειλικρίνειας*

Ο Χριστός συνέχιζε να μιλάει στο πλήθος που είχε συγκεντρωθεί στο λόφο. Όσο περνούσε η ώρα, τόσο περισσότερος κόσμος τον άκουγε με λαχτάρα, αφού το κήρυγμά του διέφερε από όλα όσα είχαν ακούσει μέχρι τότε.

Τώρα τα λόγια Του αναφέρονταν στη σημασία της ειλικρίνειας και την αποφυγή της υποκρισίας στη ζωή των ανθρώπων. Θέλοντας να μας δείξει πόσο σημαντικό είναι να λέμε την αλήθεια και πόσο ανώφελο είναι να ορκίζεται κανείς με το παραμικρό, τόνιζε τα εξής: «Έχετε ακούσει που λένε οι αρχαίοι ότι πρέπει να εκπληρώνουμε τους όρκους που έχουμε δώσει στο Θεό. Εγώ όμως σας λέω να μην ορκίζεστε καθόλου... Τα λόγια σας να είναι Ναι ή Όχι. Όλα όσα θα λέγονται παραπάνω είναι ανώφελα και μάταια» (Ματθ. 5, 33-37).

Ο Χριστός, όμως, δεν απευθυνόταν μόνο στους συγχρόνους του. Το μήνυμά του είναι το ίδιο επίκαιρο και στις μέρες μας, όπου το ψέμα φαίνεται να δηλητηριάζει συχνά τις ανθρώπινες σχέσεις. Αρκετοί από τους συνανθρώπους μας πλάθουν και διηγούνται φανταστικές ιστορίες και δε διστάζουν ακόμα και να ορκισθούν για να μας κάνουν να πιστέψουμε αυτά που ισχυρίζονται. Πολλές φορές τα μικρά ψέματα που λένε στην αρχή διαδέχονται μεγαλύτερα και η εμπιστοσύνη μας στο πρόσωπό τους κλονίζεται όλο και περισσότερο.

*Το ψέμα γκρεμίζει
την εμπιστοσύνη
των ανθρώπων*

Το ψέμα αποδεικνύεται ένας πραγματικός εφιάλτης, αφού μεγαλώνει τη δυσπιστία μεταξύ των ανθρώπων. Όποιος εξάλλου ορκίζεται, συνήθως το κάνει γιατί έχει χάσει την εμπιστοσύνη των άλλων για όσα λέει και προσπαθεί να επικαλεστεί το Θεό προκειμένου να δώσει εγκυρότητα* στα λόγια του. Ο άνθρωπος που ψεύδεται και ορκίζεται, επιδιώκοντας να αποφύγει ή να κερδίσει κάτι, αποδεικνύει την αδυναμία του χαρακτήρα του, ενώ αυτός που δεν ορκίζεται ούτε λέει ψέματα, επιβεβαιώνει την ειλικρίνειά του και την εμπιστοσύνη του στο συνάνθρωπό του και στο Θεό.

*Ο Χριστός είναι
η Αλήθεια*

Ο λόγος του Χριστού απευθύνεται τελικά σε όλους μας και μας παρακινεί να οικοδομήσουμε τις σχέσεις μας πάνω στην αλήθεια και την ειλικρίνεια, ακολουθώντας το παράδειγμά του. Παράλληλα, όμως, ο Χριστός μάς προτρέπει να συγχωρούμε και να αγκαλιάζουμε ακόμα και κάποιον που δεν ακολουθεί το παράδειγμά του. Η σιγή και η αγάπη μας μπορεί να τον κάνουν να ανακαλύψει το δρόμο της ειλικρίνειας και της αλήθειας ως κανόνα της «ἐν Χριστῷ ζωῆς».

* εγκυρότητα: κύρος, αξιοπιστία, βαρύτητα

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Να μην ορκίζεσαι ψέματα ή για ασήμαντους λόγους, επικαλούμενος το όνομα του Θεού. Αν το κάνεις, επειδή φοβάσαι ή ντρέπεσαι ή γιατί θέλεις να κερδίσεις κάτι, παραβαίνοντας τον όρκο σου, είναι σαν να αρνιέσαι τον ίδιο το Θεό. Γι' αυτόν το λόγο να μην ορκίζεσαι καθόλου... Όταν πάντα λες την αλήθεια, τότε όλοι θα σε πιστεύουν σαν να έχεις ορκιστεί».

Γρηγόριος Παλαμάς, Δεκάλογος της κατά Χριστόν Νομοθεσίας

Εικ. 19^η: Το ψέμα μπήκε στις σχέσεις των ανθρώπων με το προπατορικό αμάρτημα. Μικρογραφία από βυζαντινό εικονογραφημένο χειρόγραφο, 12ος αι. μ.Χ., Biblioteca Apostolica Vaticana, Βατικανό.

Ερωτήσεις – Ασκήσεις

1. Να κάνετε τις παρακάτω αντιστοιχίες:

αλήθεια	έλλειψη εμπιστοσύνης
ψέμα	αξιοπιστία
όρκος	αδυναμία χαρακτήρα
ανάληψη ευθυνών	ακεραιότητα χαρακτήρα

2. Υπάρχουν περιπτώσεις, όπου αναγκαζόμαστε να ορκιστούμε. Ποιες τέτοιες περιπτώσεις γνωρίζετε; Γιατί, η Πολιτεία έχει καθιερώσει τον όρκο στις περιπτώσεις αυτές; Ποια είναι η άποψή σας;

3. Να βρείτε από την Καινή Διαθήκη το κείμενο που αναφέρεται στον όρκο (Ματθ. 5,33-37). Να καταγράψετε όλο το απόσπασμα, σχολιάζοντας τις επιπτώσεις του ψεύδους στις ανθρώπινες σχέσεις.

15. Χτίζουμε τη ζωή μας σε γερά θεμέλια

- *Οι αλήθειες που μας φανέρωσε ο Χριστός είναι τα θεμέλια της ζωής μας*
- *Θα πρέπει πάντοτε να σκεφτόμαστε τις συνέπειες των επιλογών μας*

Ο Χριστός, όπως γνωρίζουμε, συχνά χρησιμοποιούσε παραβολές για να αποκαλύψει στους ανθρώπους την αλήθεια. Στο τέλος της Επί του Όρους ομιλίας, θέλησε να μας διδάξει ποια είναι τα γερά θεμέλια, πάνω στα οποία μπορούμε να οικοδομήσουμε τη ζωή μας. Έτσι είπε την εξής παραβολή:

Πού πρέπει να χτίζουμε τα σπίτια μας

«Κάποτε δύο άνθρωποι ξεκίνησαν να χτίσουν τα σπίτια τους. Ο ένας βασανίστηκε πολύ να βρει ένα μέρος που να είναι βραχώδες για να αποτελεί γερό στήριγμα για το σπίτι του. Ο άλλος τυχαία βρήκε ένα μέρος που ήταν μαλακό και αμμώδες και χωρίς να το πολυσκεφτεί έχτισε το σπίτι του εκεί. Για λίγο καιρό όλα πήγαιναν καλά και για τους δύο. Ο καιρός όμως άλλαξε. Άρχισαν να φυσούν άνεμοι δυνατοί και η βροχή έπεφτε καταρρακτώδης. Σε λίγο άρχισαν τα νερά της βροχής να γίνονται ποτάμια ορμητικά που παρέσυραν τα πάντα. Ο άνθρωπος που είχε χτίσει το σπίτι του πάνω στο βράχο, είχε κάνει τη σωστή επιλογή και το σπίτι του σώθηκε. Ο άλλος δεν κατάφερε να γλιτώσει από τα ορμητικά νερά που παρέσυραν το σπίτι του και το κατέστρεψαν».

Εικ. 20^η: Η παραβολή εκείνων που οικοδόμησαν στην πέτρα και στην άμμο. Από την Επί του Όρους ομιλία, τοιχογραφία από τη Μονή Φιλανθρωπινών στη νήσο των Ιωαννίνων, 1560 μ. Χ.

Με την παραβολή αυτή ο Χριστός θέλησε να μας διδάξει ότι το μόνο πραγματικό θεμέλιο για τη ζωή μας είναι η αλήθεια. Όταν χτίζουμε τα σπίτια μας, αναζητούμε το πιο στέρεο έδαφος για να βάλουμε τα θεμέλιά του, τα οποία θα μας εξασφαλίσουν σταθερότητα και σιγουριά. Αν τα θεμέλια του σπιτιού μας είναι σαθρά*, τότε αυτό μπορεί εύκολα να καταρρεύσει. Το ίδιο μπορεί να συμβεί και με τη ζωή μας. Καθώς μεγαλώνουμε και πραγματοποιούμε τους στόχους και τα όνειρά μας, θα πρέπει να προσέχουμε σε ποιες βάσεις, σε ποια θεμέλια θα στηρίξουμε τη ζωή μας. Αν όλη μας η ζωή στηρίζεται σε εφήμερες** αξίες και όχι στην αλήθεια του Χριστού, θα κινδυνεύσουμε όταν θα έρθουν οι δύσκολες στιγμές της ζωής.

Οι αλήθειες που μας αποκάλυψε ο Χριστός, αποτελούν τις ακλόνητες βάσεις για τη ζωή όλων των ανθρώπων, όλων των εποχών. Ο Θεός, βέβαια, δίνει σε όλους τους ανθρώπους το δικαίωμα της ελεύθερης επιλογής, αυτό όμως αυξάνει περισσότερο την ευθύνη όλων μας. Οι αλήθειες της πίστης μας δεν είναι απλώς κάποιες θεωρίες καλύτερες από κάποιες άλλες, απλά είναι ένας τρόπος ζωής που ελευθερώνει τον άνθρωπο και τον οδηγεί στην ομοίωσή του με το Θεό.

*Τα «θεμέλια»
της ζωής μας*

*Οι συνέπειες
των επιλογών μας*

ΠΑΡΑΘΕΜΑ

«Ὁ οὐρανός καί ἡ γῆ παρελεύσονται, οἱ δέ λόγοι μου οὐ μὴ παρελεύσονται».

«Ὁ ουρανός και η γη θα παρέλθουν, τα λόγια μου όμως δεν θα παρέλθουν ποτέ».

Μάρκ. 13,31

«Ἐγώ εἰμί ἡ ἄμπελος ἡ ἀληθινή, ὑμεῖς τὰ κλήματα. Ὁ μένων ἐν ἐμοί καὶ ἐγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολὺν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν».

«Ἐγώ εἶμαι το ἀμπέλι, εσεῖς τα κλήματα. Εκείνος που μένει ενωμένος με εμένα, όπως και εγώ με εκείνον, αυτός φέρει πολύ καρπό, διότι χωρίς εμένα δεν μπορείτε να κάνετε τίποτα».

Ἰωάν. 15,5

* σαθρός: ετοιμόρροπος, σάπιος, ο χωρίς βάση

** εφήμερος: πρόσκαιρος, παροδικός, μικρής διάρκειας, όχι μόνιμος